

Eine Prise Grammatik

1 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania, i zapisz je:

Pochodzę z Polski. _____

Mieszkam w Warszawie. _____

Nie rozumiem. _____

Ich komme aus Polen. Ich wohne in Warschau. Das verstehe ich nicht.

Przeanalizuj napisane zdania i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy mówię o sobie, używam słówka _____ (ich, du, Sie). Część mowy, która określa, co robię, czyli czasownik, ma wtedy końcówkę _____ (-t, -e, -en).

2 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania i zapisz je:

Gdzie mieszkasz? _____

Skąd pochodzisz? _____

Wo wohnst du? Woher kommst du?

Przeanalizuj napisane zdania i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy zwracam się do koleżanki/kolegi, używam formy _____ (ich, du, Sie).
W tym przypadku czasownik ma końcówkę _____ (-e, -st, -t).

3 Przeczytaj zdania w punkcie 1. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy o czymś informuję, używam zdania _____ (oznajmującego, pytającego).
W zdaniu tym czasownik stoi na _____ (pierwszym, drugim) miejscu.

4 Przeczytaj zdania w punkcie 2. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Bywa, że chcę kogoś o coś zapytać. Buduję wtedy zdanie _____
(oznajmujące, pytające). Zdanie takie zaczyna się od słówka pytającego, np. **wie, wo**,
a zaraz po nim znajduje się _____ (czasownik, rzeczownik).

5 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 25. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy buduję pytanie, na które oczekuję odpowiedzi tak – ja lub nie – nein, stawiam czasownik _____ (na początku, na końcu) zdania pytającego.

6 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania, i zapisz je:

Sandra słucha muzyki.

Leon gra w tenisa.

Pani Seidel maluje.

Pan Seidel robi zdjęcia.

Sandra hört Musik. Leon spielt Tennis. Frau Seidel malt. Herr Seidel macht Fotos.

Przeanalizuj napisane zdania oraz informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 27 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeżeli opowiadam o tym, co robi inna osoba, np. koleżanka, kolega, osoba dorosła, czasownik otrzymuje końcówkę _____ (-e, -en, -t).

7 Uzupełnij zdania odpowiednimi formami czasownika **sein** (bist/bin/ist).

Ich _____ elf Jahre alt.

Wie alt _____ du?

Tim _____ sechs Jahre alt.

ist bist bin

Sprawdź rozwiązanie i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasownik **sein** odmienia się _____ (tak samo jak, inaczej niż) poznane wcześniej czasowniki. Jego formy _____ (można utworzyć według wzoru, trzeba zapamiętać).

- 8 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 29. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Kiedy mówię o sobie, stosuję zaimek _____ (ich, du, er, sie, es).

Gdy zwracam się do koleżanki/kolegi, mówię _____ (ich, du, er, sie, es).

Kiedy mówię/piszę o kimś lub o czymś, mogę zamiast imienia, nazwiska lub nazwy przedmiotu użyć formy **er, sie, es**.

Do rzeczownika rodzaju żeńskiego odnosi się forma _____ (er, sie, es);

do rzeczownika rodzaju męskiego – forma _____ (er, sie, es).

Formę **es** stosujemy dla rodzaju _____ (żeńskiego, męskiego, nijakiego).

Po zaimku **er, sie, es** czasownik otrzymuje zazwyczaj końcówkę _____ (-e, -st, -t).

- 9 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 30. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Formy **ihr** używam, gdy mówię do _____

(jednej osoby, dwóch i więcej osób), do _____ (której, których) zwracam się po imieniu. Czasownik przyjmuje w tym przypadku końcówkę _____ (-en, -t, -st).

Kiedy mówię o sobie i innych osobach, które wraz ze mną stanowią grupę, używam zaimka _____ (er, ihr, wir). Czasownik przyjmuje wtedy końcówkę _____ (-en, -t, -st).

- 10 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 31. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Zaimka **sie** używam, żeby zastąpić rzeczowniki rodzaju żeńskiego.

Takiego samego zaimka **sie** użyję, żeby zastąpić rzeczowniki w liczbie mnogiej.

Na przykład zamiast _____ (Thomas, Thomas und Marit) powiem **sie**.

W tej sytuacji czasownik przyjmie końcówkę _____ (-st, -en, -e), a nie **-t**.

- 11 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 34. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Przed rzeczownikami występują wyrazy, które nazywamy rodzajnikami.

Gdy rzeczownik pojawia się po raz pierwszy i odnosi się do przedmiotu, którego jeszcze nie znamy, występuje z rodzajnikiem nieokreślonym _____

(ein/eine, der/die/das).

Gdy mamy na myśli konkretny przedmiot, stosujemy rodzajnik określony _____

(ein/eine, der/die/das).

- 12 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 34. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeśli mówię, co chciałabym/chciałbym zrobić, używam zwrotu _____
(ich möchte, du möchtest). Na _____ (początku, końcu) zdania
umieszczam bezokolicznik czasownika oznaczającego tę czynność.
Forma **möchte** _____ (odmienia, nie odmienia) się przez
osoby: ich **möchte**, du **möchtest**, er/sie/es **möchte**.

- 13 Przeczytaj zdania w informacji gramatycznej w podręczniku na stronie 35. Przeanalizuj je i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy zwracam się bezpośrednio do osoby dorosłej,
podaję jej nazwisko. Przed nazwiskiem jest słowo
_____ (Frau, Herr) w przypadku kobiet
lub _____ (Frau, Herr) w przypadku mężczyzn.
Muszę też użyć zaimka **Sie** oraz odpowiedniej formy
czasownika.
Taka grzecznościowa forma ma końcówkę _____ (-t, -st, -en).

- 14 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania, i zapisz je:

Co czytasz? _____
Czytam książkę. _____
Co czytacie? _____
Czytamy „Momo”. _____
Co Pani czyta? _____

Was liest du? Ich lese ein Buch. Was liest ihr? Wir lesen „Momo”. Was lesen Sie?

Przeanalizuj napisane zdania i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasownik **lesen** oznacza _____ (uczyć się, czytać).
Odmienia się on _____ (nieregularnie, regularnie).
Gdy pytam koleżankę/kolegę, co czyta, pytanie brzmi _____
(Was liest du?, Was lesen Sie?).
Doroślą osobę mogę zapytać _____ (Was liest du?, Was lesen Sie?).

- 15 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 37 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasowniki **lesen** i **sprechen** odmieniają się _____ (tak samo jak, inaczej niż) większość znanych mi czasowników.

Różnice w odmianie dotyczą form _____ (ich oraz wir, du oraz er/sie/es).

W przypadku **lesen** zamiast **e** pojawia się _____ (ie, ei).

W przypadku **sprechen** zamiast **e** pojawia się _____ (i, ie).

- 16 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 44 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeśli chcę określić jakąś rzecz, która do mnie należy, muszę użyć:

– przed nazwą tej rzeczy słowa _____ (mein, meine), jeżeli jest ona rodzaju męskiego lub nijakiego, a zatem ma rodzajnik _____ (der lub die, der lub das);

– przed nazwą tej rzeczy słowa _____ (mein, meine), jeżeli jest ona rodzaju żeńskiego, a zatem ma rodzajnik _____ (der, die, das).

- 17 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 50 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeśli chcę określić coś, co należy do mnie i moich koleżanek/kolegów, muszę użyć:

– przed nazwą tej rzeczy słowa _____ (unser, unsere), jeżeli jest ona rodzaju męskiego lub nijakiego;

– przed nazwą tej rzeczy słowa _____ (unser, unsere), jeżeli jest ona rodzaju żeńskiego.

- 18 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 52, przyjrzyj się odmianie i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasownik **haben** odmienia się _____ (tak samo jak, inaczej niż) większość czasowników w języku niemieckim i jego odmiany muszę nauczyć się na pamięć.

ich	habe
du	hast
er/sie/es	hat
wir	haben
ihr	habt
sie/Sie	haben

19 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 57 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Chcę powiedzieć, że coś należy do danej osoby, na przykład **maskotka Olafa**,
lub że ktoś jest z daną osobą związany, na przykład **mama Anny**. W takiej sytuacji
wymieniam najpierw tę osobę, np. _____ (die Mutter, das Maskottchen)
lub rzecz, np. _____ (die Mutter, das Maskottchen).
Następnie podaję _____ (przyimek **von** i imię, imię i przyimek **von**)
– die Mutter von Anna.

20 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 59, uzupełnij luki formami czasownika **mögen** i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Ich _____ Mathe.

Du _____ Fußball.

Er _____ Deutsch.

Wir **mögen** Computerspiele.

Ihr **mögt** Krimi-Comics.

Sie **mögen** das Buch.

8aw 1s8ew 8ew

Czasownik **mögen** ma w języku niemieckim kilka znaczeń, między innymi **lubić**.
Formy tego czasownika _____ (w liczbie pojedynczej,
w liczbie mnogiej) różnią się od form poznanych wcześniej czasowników.
Muszę nauczyć się ich na pamięć.

21 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 60 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasownik **basteln** nie ma typowej dla większości bezokoliczników
końcówki _____ (-n, -en), lecz końcówkę _____ (-n, -eln).

Muszę też uważać na formę czasownika **basteln**
dla _____ (pierwszej, drugiej) osoby liczby
pojedynczej, czyli _____ (bastle, bastelst),
bo różni się ona od poznanych wcześniej form czasowników.

22 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 63 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Nazwy zawodów męskich i żeńskich różnią się od siebie nie tylko rodzajnikiem, ale i formą. Żeby utworzyć żeńską nazwę zawodu, dodaję końcówkę _____ (-in, -er). Niektóre formy tworzę, dodając przegłos, np. der Koch, die Köchin.

23 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania i zapisz je:

Czy mogę teraz zadzwonić?

Czy możemy pograć w piłkę?

Darf ich jetzt telefonieren? Dürfen wir Fußball spielen?

Przeanalizuj napisane zdania oraz informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 67 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Kiedy pytam, czy wolno mi coś zrobić, posługuję się czasownikiem **dürfen**.

Pytanie brzmi wtedy: _____ (Dürfen, Darf) ich?

Aby sprecyzować, czego dotyczy zgoda, używam drugiego czasownika.

Drugi czasownik w formie bezokolicznika znajduje się _____

_____ (na drugim miejscu w zdaniu, na końcu zdania).

24 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 69 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasownik **być** _____ (sein, sehen) odmienia się _____

(regularnie, nieregularnie).

Form tego czasownika muszę nauczyć się _____

(na pamięć, według znanego wzoru).

25 Przeanalizuj informacje gramatyczne na stronie 75 w podręczniku, przyjrzyj się odmianie i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Czasownik **essen** odmienia się nieregularnie w liczbie pojedynczej.

Gdy zwracam się do koleżanki lub kolegi, używam pytania:

Was _____ (esse, isst) du?

Gdy mówię o innej osobie, pytanie brzmi:

Was _____ (esse, isst) er/sie/es?

W liczbie mnogiej czasownik **essen** odmienia się regularnie.

26 Przeanalizuj informacje gramatyczne na stronie 78 w podręczniku i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeśli chcę powiedzieć, że robię coś regularnie o jakiejś porze dnia, muszę

_____ (na początku, na końcu) określenia pory dnia dodać literę **s**,

np. **morgens**.

Wyraz, który powstanie, zapisujemy _____

(z małej litery, z wielkiej litery).

27 Przeanalizuj informacje gramatyczne na stronie 79 w podręczniku i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy mówię, że chciałabym/chciałbym np. coś zamówić, używam rodzajnika nieokreślonego przed rzeczownikiem. Rodzajnik ma formę:

– **einen**, jeżeli jest to rzeczownik rodzaju _____ (męskiego, żeńskiego),

– **ein** dla rodzaju _____ (żeńskiego, nijakiego) ORAZ

– **eine** dla rodzaju _____ (żeńskiego, nijakiego).

28 Przeanalizuj informacje gramatyczne na stronie 84 w podręczniku i uzupełnij przykłady:

Rzeczowniki w liczbie mnogiej zazwyczaj zmieniają swą formę.
Jedne otrzymują końcówkę **-en** – na przykład _____
lub **-n** – na przykład _____,
inne końcówkę **-s** – na przykład _____.
Jeszcze inne otrzymują tak zwany przegłos – na przykład _____.
Nieliczne słowa nie zmieniają formy w liczbie mnogiej.
Przykładem na to jest rzeczownik _____.
Możliwości jest wiele, dlatego form rzeczowników w liczbie mnogiej muszą się uczyć na pamięć.

29 Przeanalizuj informacje gramatyczne w podręczniku na stronie 93 i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeśli chcę zaprzeczyć, muszę użyć _____
(przed czasownikiem, po czasowniku) słowa **nicht**.

30 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania, i zapisz je:

Lubię lato.

Lubię zimą.

Lubię wiosnę.

Lubię jesień.

Ich mag den Sommer. Ich mag den Winter. Ich mag den Frühling. Ich mag den Herbst.

Przeanalizuj napisane zdania i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Gdy mówię, że lubię np. jakąś porę roku, używam przed rzeczownikiem rodzajnika **den**, jeżeli rzeczownik jest _____
(rodzaju męskiego, rodzaju żeńskiego).

31 Przypomnij sobie, jak brzmią po niemiecku podane zdania, i zapisz je:

Czy lubisz lato?

■ Nie. Nie lubię lata.

Czy lubisz zimę?

■ Nie. Nie lubię zimy.

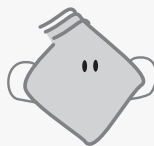
Magst du den Sommer? Nein. Ich mag den Sommer nicht.
Magst du den Winter? Nein. Ich mag den Winter nicht.

Przeanalizuj napisane zdania i uzupełnij regułę jedną z form podanych w nawiasie:

Jeśli chcę odpowiedzieć przecząco na pytanie zaczynające się od czasownika, muszę użyć najpierw przeczenia _____ (nein, nicht), a następnie słowa _____ (nein, nicht). Zdanie to można przedstawić w następujący sposób:

Nein.

Ich

mag

den Frühling

nicht.